

De Governancestructuur voor de (her)verzekeraars anno 2016.

1. De “Solvabiliteit II wet” (Wet van 15/3/2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of Herverzekeringsondernemingen) en de Circulaire NBB 2016-31 (11/7/2016).

Deze wet vervangt de Controlewet van 1975 en de Herverzekeringswet van 2009, een deel van het controlereglement en het KB Leven, en voert tegelijk de Solvency II richtlijn uit, maar neemt ook enkele specifieke Belgische bepalingen uit de Bankenwet op.

Om het “publiekrechtelijke verzekeringsrecht” te kennen dient deze wet daarenboven samengelezen te worden met de Gedelegeerde Verordening 2015/35 (1.1.2015), art.258 e.v., en met diverse circulaires van CBFA en NBB. De nieuwe Circulaire 2016-31 geldt als de master voor alle circulaires die enig element van een adequaat beheersstructuur bespreken. De NBB heeft 6 vroegere richtlijnen expliciet opgeheven : 2007-6 governance structuur, 2006-1 outsourcing, 2008-13 risicobeheer, 2009-13 actuariële functie, 2009-26 interne controle systeem rapport, en 2009-34 beheerst beloningsbeleid. In de tekst worden nog naar 12 bestaande richtlijnen verwezen met betrekking tot Solvency II-voorbereiding, Fit&Proper beoordeling, Externe functies voor directieleden, het auditcomité, Orsa, Interne auditfunctie, Compliancefunctie, IT-beleid en security, continuïteit, geschiktheid van vennoten, revisoren.

Het WETSONTWERP 2016/1584 werd gestemd in de Kamer op 18.2.2016 en de wet gaat in onmiddellijk na de publicatie op 23 maart, met enkel de uitzondering voor de oprichting van een audit en het risk comité (september). De Nationale Bank publiceerde haar circulaire op 5 juli 2016 en gaat onmiddellijk in voor alle aspecten. De circulaire is gebaseerd op die voor de bankinstellingen – *soms zijn nog verwijzingen naar die wetgeving niet geschrapt.*

2. De effectieve leiding van de (her)verzekeraar

- Principe van natuurlijke personen voor het bestuur, de effectieve leiding en de onafhankelijke controlefuncties
- Principe van passende, duale beleidsstructuur met scheiding van functies, 4-ogen-principe, en degelijk aflijnen & beschrijven van bevoegdheden. Dit geldt voor zowel de RvB, de deelcomités, het directiecomité als de onafhankelijke functies.
- Principe van permanent “fit & proper” zijn, en voldoende tijd/beschikbaarheid aan mandaat besteden
- Principe van proportionaliteit in de uitwerking, met intensief toezicht van NBB
- Principes voor groepsbeleid met garantie voor de eigenheid van elke vennootschap

2.1. Art. 40 – natuurlijke personen

De bestuurders, de effectieve leiding (min. 2 personen), en de controlefuncties dienen allemaal door natuurlijke personen uitgeoefend te worden, die permanent over professionele betrouwbaarheid en passende deskundigheid beschikken.

De effectieve leiding bestaat uit de leden van het directiecomité en de personen van een hiërarchisch niveau net daaronder, voor zover deze personen een rechtstreekse en doorslaggevende invloed kunnen uitoefenen op het beheer van alle of bepaalde activiteiten

van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming. De beoordeling over de omvang van de N-1-functies ligt bij elke verzekeraar, die hiervan een lijst opmaken via een formele beslissing.

2.2. Art. 42 – Corporate Governance Memorandum

De onderneming moet haar van Corporate Governance Memorandum uitputtend uitwerken, volgens het businessmodel en de omvang en complexiteit van de risico's. In het bijzonder dienen schriftelijk beleid vastgelegd te zijn voor risicobeheer, interne controle, interne audit en outsourcing. Het memorandum moet in een nieuwe format geschreven te worden tegen mei 2017.

De verplichte (niet-limitatieve) hoofdstukken van de Circulaire zijn in de wet opgenomen:

- Passende beleidsstructuur met onderscheid toezicht en effectieve leiding, passende functiescheidingen in coherent geheel
- Passende administratieve en boekhoudkundige organisatie en interne controle
- Procedures risicobeheer en belangenconflicten
- Onafhankelijke controlefuncties
- Integriteitsbeleid
- Gezond beloningsbeleid
- IT security
- Klokkenluidersregeling (absolute verplichting is nieuw)
- **BCP (circulaire van de CBFA (PPB 2005/2) van 10 maart 2005 in verband met gezonde beheer praktijken inzake de bedrijfscontinuïteit van financiële instellingen)**
- Toezichthouder desk
- Monitoring financiële toestand en informeren NBB
- Uitbestedingsbeleid

Jaarlijks moet de raad van bestuur een beoordeling uitvoeren op van de naleving van het governancestelsel (art 77 – 79), en dit notuleren. Het Governance Memorandum vormt de kern van de jaarlijkse verslaggeving.

3. Raad van bestuur en comités

3.1. Art. 44 - Raad van Bestuur:

De raad van bestuur is eindverantwoordelijk inzake strategie, doelstellingen, risicobeleid en uitoefening verzekeringsactiviteit. Deze wettelijke regeling (toezicht functie en strategie) is scherper geformuleerd na de crisis van 2008, en de opsomming van deze specifieke taken heeft net als bij de banken een aansprakelijkheidsverzwarend effect. Elke bestuurder moet een fit&proper beoordeling doorlopen bij de NBB voorafgaand zijn benoeming. Hij/zij moet voldoende beschikbaar zijn om het mandaat uit te oefenen. Zij zijn ook onderworpen aan de bepalingen voor de externe functies en functies bij filialen. De wet bevat bijzondere bepalingen om belangenconflicten in hoofd van de bestuurders te vermijden. Een aantal verrichtingen, met name " leningen, verzekeringen, kredieten en borgstellingen" (kwantitatieve drempel : cumul boven 100.000 €) worden beperkt of verboden , en betalingen aan bestuurders kunnen in geval van faillissement nietig worden verklaard. Tot 30.6.2016 is het nog mogelijk om niet marktconforme verrichtingen te regulariseren.

Binnen elke verzekeraar in de vorm van een NV is een directiecomité verplicht (45/1) mét uitsluitend uitvoerende bestuurders; bij verzekeraars in een andere vennootschaps- of verenigingsvorm bestaat een "directiecomité" (type verzekeringswet) minstens uit 3 bestuurders (zie punt 4). Het directiecomité heeft alle bestuursbevoegdheden met uitsluiting van algemeen beleid, toezicht en de vennootschaps-rechtelijke bevoegdheden. Bij beursgenoteerde bedrijven gelden bovendien de bepalingen van de Wet Deugdelijk Bestuur.

Waarom is er voor niet-NV-verzekeraars een afwijking gemaakt t.o.v. het vennootschapsrechtelijk begrip, en t.o.v. bankenwet? In de banken zijn alle leden van het directiecomité verplicht (uitvoerend) bestuurder. Historisch was de Bankcommissie en later de CBFA de pleitbezorger voor de rechtsfiguur van het "directiecomité" (Protocol jaren 80, Bankenwet 1993, Wetboek vennootschappen 2002). De Memorie van Toelichting licht deze afwijking niet toe. Voor (gemengde)financiële groepen geldt dezelfde regel (3 leden) op holdingniveau.

De numerieke meerderheid van niet-uitvoerende bestuurders wordt opgelegd (45-2 / 46-2). Deze norm (sinds 2014) leidt tot grotere raden dan voorheen: minstens 3 personen in het directiecomité en 4 niet-uitvoerende bestuurders, voor de meeste instellingen.

In tegenstelling tot de banken is er geen beperking van het aantal mandaten (art 83), maar het aantal mandaten moet steeds getoetst worden aan de algemene plicht tot voldoende beschikbaarheid. *De Bankenwet kan een invloed hebben: bestuurders bij significante kredietinstellingen mogen slechts 3 externe niet uitvoerende mandaten hebben, of 1 uitvoerend en 1 niet-uitvoerend. Binnen groepen en bij beursgenoteerde bedrijven dient men hiervoor aandacht te hebben.*

De wet legt op minstens één onafhankelijk bestuurder te benoemen. *Bij de banken en beursgenoteerde bedrijven zijn er 2 onafhankelijke bestuurders nodig om de comités geldig te bestaen.* In de circulaire argumenteert de NBB (1.2.1.b): "Het aantal onafhankelijke bestuurders hangt af van de aard, de omvang en de complexiteit van de risico's die inherent zijn aan het bedrijfsmodel en aan de activiteiten van de onderneming. De Bank is in dit verband van oordeel dat minstens twee onafhankelijke bestuurders in de zin van artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen gerechtvaardigd zijn in geval van verzekeringsondernemingen met een balanstotaal van 3 miljard euro. In verzekeringsondernemingen die niet verplicht zijn over een onafhankelijke bestuurder in de zin van artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen te beschikken, is het aangewezen er toch een te benoemen, aangezien diens aanwezigheid ervoor zorgt dat alle stakeholders van de onderneming op passende wijze vertegenwoordigd zijn en aangezien de aanwezigheid van onafhankelijke bestuurders doorgaans leidt tot een versterking van de technische deskundigheid, met name voor het risicobeheer." *Indien de onderneming deze best practice niet volgt, dient ze dit in haar Governance Memo te motiveren.*

De voorzitter van de raad moet een niet-uitvoerende bestuurder zijn (45-3/ 16-3). De circulaire vult daarenboven aan dat voor het auditcomité een andere voorzitter moet aangesteld worden.

Het dagelijks bestuur (art 525 Wb Ven) mag niet worden opgedragen aan een niet-uitvoerende bestuurder (45-4/ 46-4) (zie punt 4 voor het begrip). Evenmin mogen deze personen mandaten opnemen in filialen (art.83). De leden van het Directiecomité mogen geen uitvoerende mandaten ("geen deelname aan het dagelijks bestuur") opnemen in andere bedrijven, dan deze waarmee nauwe banden bestaan, en moeten de opname van andere mandaten melden aan de NBB. *Of dit ook geldt voor de onafhankelijke functies moet blijken uit de praktijk van de NBB.*

Twee afwijkingen hierop kunnen door de NBB worden toegestaan op grond van de omvang en het risicoprofiel van de onderneming:

- De verplichting tot het instellen van een directiecomité (dit geldt enkel bij niet-nv's) kan vervallen maar dan moet een tweehoofdige effectieve leiding aangesteld worden, aan wie de volledige delegatie van het dagelijks bestuur wordt toegekend,
- De combinatie van lid directiecomité en voorzitter raad van bestuur is zeer uitzonderlijk mogelijk.

Voor zeer kleine verzekeraars (< 5 miljoen € netto jaarpremies en < 25 miljoen € technische reserves) gelden de meeste regels niet: geen directiecomité, geen CRO, geen audit-en remuneratiecomité (art. 275 – 276).

3.2 Art. 48 – Oprichting van audit-, risico- en remuneratiecomité binnen RVB.

De wet vereist principieel voor 30 juni 2016 de oprichting van een auditcomité, een risicocomité en een remuneratiecomité binnen de raad van bestuur, samengesteld uit leden die geen uitvoerend lid zijn en waarvan telkens minstens één lid onafhankelijk is. Deze comités blijven adviserend en voorbereidend aan de raad van bestuur; deze laatste heeft de eindverantwoordelijkheid. De bankenwet vereist een verdere opsplitsing tussen remuneratie- en benoemingscomité, en beperking van deelname van een bestuurder tot 2 comités.

De oprichting en aanstellingen kunnen gebeuren door een eenvoudig besluit van de raad van bestuur. Tenzij de comités ook al in de statuten worden ingeregeld. De verzekeraar moet deze governance-structuur minstens in het corporate governance memorandum toelichten, wat volstaat als melding aan de toezichthouder.

3.2.1 In Art.52 worden een aantal afwijkingen mogelijk gemaakt.

- Afwijking mogelijk voor kleine verzekeraars (52/1). Een kleine verzekeraar vervult minstens 2 criteria: max 250 personeelsleden, balans < 43 miljoen €, netto-omzet < 50 miljoen € (= premieomzet na aftrek herverzekeringspremies). Dergelijke verzekeraar is niet verplicht om de 3 comités op te richten, maar in dat geval moeten de aan die comités toegewezen taken worden uitgevoerd door het wettelijk bestuursorgaan als geheel. De onderneming moet geen goedkeuring aan NBB vragen, maar haar keuze in het Governance Memo toelichten.

Dit blijkt in de praktijk geen tegemoetkoming te zijn: de kennisvereisten moeten toch in hoofde van voldoende, individuele bestuurders aanwezig zijn – maar niet bij elke individuele bestuurder; werken met een comité is dan efficiënter dan alle onderwerpen uitgebreid in de raad te behandelen.

De genoemde criteria worden ook gehanteerd in de wet deugdelijk bestuur als drempel voor het oprichten van een auditcomité in beursgenoteerde bedrijven.

Kan een uitvoerend bestuurder bij een kleine verzekeraar deel uitmaken van een comité, dat toch zou opgericht worden? Het antwoord is m.i. negatief: de opzet van de functies is toezicht uitoefenen, de samenstelling van de verplichte comités is duidelijk bepaald (enkel niet-uitvoerende bestuurders, zie 3.2.2). Dus: zodra ze worden opgericht, moeten deze regels gehanteerd worden.

- Afwijking mogelijk om remuneratiecomité niet op te richten voor de andere verzekeraars. Goedkeuring van NBB nodig, mits bewijs van voldoende ondersteuning inzake beloningsbeleid. *De praktijk leert dat heel wat bestuurders met managementervaring het HR-domein voldoende beheersen, en inzake marktconform beloningsbeleid extern advies inwinnen – vnl. gezien het algemeen maatschappelijke belang dat hieraan gekoppeld is. De evolutie op bancaire gebied (opsplitsing in nominatie en remuneratiecomité) laat vermoeden dat deze afwijkingsmogelijkheid niet lang zal bestaan en aanvragen door de NBB streng zullen beoordeeld worden.*
- Afwijking voor verzekeraars binnen financiële groepen om geen comités op te richten mits deze op groepsniveau evenwaardig zijn ingericht (*dus ook door niet-uitvoerende bestuurders, en niet uitsluitend bemand door managementfuncties*) en na goedkeuring NBB. De circulaire 2009-22 bevat details van de criteria en vereisten; de circulaire laat toe om externe adviseurs deel te laten uitmaken, en de onafhankelijke bestuurders van het groepsniveau in de comités van de filialen te laten functioneren.
- Alle ondernemingen, ongeacht hun grootte, kunnen bepalen dat één comité instaat voor de taken van het risicocomité en het auditcomité (52-4). Het verschil ligt in de kennisvereisten bij de bestuurders.

Deze afwijkingen kunnen niet door de beursgenoteerde bedrijven worden ingeroepen. Zij moeten immers de comités oprichten vanuit de Wet deugdelijk bestuur.

3.2.2. Leden

De comités mogen uitsluitend bestaan uit niet-uitvoerende bestuurders, met telkens 1 onafhankelijke bestuurder, omwille van de toezicht functie.

Het aantal leden wordt niet bepaald: dus minstens 2, maar het comité dient voldoende groot te zijn om aan de kwalitatieve kennisvereisten van de verzekeringswet tegemoet te komen.

In het wetboek vennootschappen wordt voor deze comités geëist dat de meerderheid bestaat uit onafhankelijke bestuurders, wat impliceert dat er in elk comité minstens 3 leden zijn.

De Circulaire bepaalt bijkomend in 1.2.1.c : “Naast een beleid inzake deskundigheid en professionele betrouwbaarheid (cf. Hoofdstuk 2 hieronder), legt de onderneming een beleid vast voor de samenstelling van haar bestuursorganen (raad van bestuur en directiecomité) en voor de selectie van de bestuurders en de leden van het directiecomité, waarbij zij niet alleen rekening houdt met de « fit & proper »-aspecten, maar eveneens met bijvoorbeeld het aantal bestuurders, hun leeftijd, hun geslacht, de cumulatie van mandaten, de duurtijd en rotatie van de mandaten, de regeling inzake belangenconflicten, enz”, en in 2.1.2. “ Voor het "proper"-karakter van een persoon houdt de verzekeringsonderneming rekening met de duur van de in artikel 41 van de Solvabiliteit II-wet bedoelde beroepsverboden.”

3.2.3. Het profiel van een “onafhankelijke bestuurder”

wordt bepaald in artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen: de bestuurder moet onafhankelijk zijn t.a.v. aandeelhouders (hij/zij mag max. 10 % aandelen aanhouden), onafhankelijk t.a.v. de vroegere commissaris , een managementfunctie of een en uitvoerende bestuursfunctie mits afkoelingsperiodes van respectievelijk 3, 3 en 5 jaar.

De “onafhankelijkheid” verdwijnt na 3 mandaatperiodes en maximaal 12 jaar.

In de Solvabiliteit II wet wordt een kwalitatieve, kennisvereiste ingebouwd : zie hierna in 3.2.4.

3.2.4. Kennisvereiste

In deze wet (zoals in de bankenwet) worden kwalitatieve eisen gesteld aan de bestuurders. Kennis van de verzekeringsactiviteit, van het risicoprofiel en –strategie, van boekhouding en/of audit, en van HR-beleid worden expliciet per comité benoemd. Deze vereisten leiden volgens de Memorie van Toelichting en de Circulaire niet tot de uitsluiting van bepaalde opleidingen maar betekent dat de leden over de nodige professionele en/of academische bagage moeten beschikken om de onderwerpen die door het genoemde comité worden behandeld, met een kritische geest kunnen benaderen. De beoordeling van de kennisvereiste dient in het jaarlijks verslag opgenomen te worden.

Volgende de circulaire omvat de “collectieve deskundigheid” kwalificaties, ervaring en kennis met betrekking tot de verzekerings-en/of financiële markten, ondernemingsstrategie en bedrijfsmodel, governancesysteem, financiële en actuariële analyse, en regelgevend kader en vereisten.

Kennis van de verzekeringssector en risicobeheer is zeker aanwezig bij de (vroegere) leden van de directiecomités van andere (her)verzekeraars en de onafhankelijke controlefuncties. Ze komen in aanmerking voor de functie van niet-uitvoerend, en onafhankelijk bestuurder. Mits naleving van de regels inzake externe mandaten, van antitrust regels, van interne deontologie, van de regels uit de betreffende sector (inzonderheid banken en beursgenoteerde bedrijven) en mits melding aan NBB.

Het auditcomité is collectief deskundig inzake activiteiten van de (her)verzekering en boekhouding en audit. Minstens 1 lid van het comité (niet noodzakelijk de onafhankelijke bestuurder) is bijzonder deskundig inzake boekhouding en/of audit.

Het remuneratiecomité is collectief deskundig inzake beloningsbeleid, de beloningspraktijken en de effecten hiervan voor de risicobeheersing, de eigenvermogensbehoefte en de liquiditeitspositie.

De leden van het risicocomité dienen individueel deskundig te zijn om strategie en risicotolerantie te begrijpen.

3.2.5. Taken van de comités (art.49 – 50 – 51)

Auditcomité: (zie ook circulaire 2009-22)

- monitoring financiële verslaggeving
- monitoring interne controle en risicobeheer
- monitoring interne audit
- monitoring wettelijke controle jaarrekening
- *voorstellen van (her)benoeming commissaris (art. 130 Wetboek Vennootschappen)*
- beoordeling en monitoring onafhankelijkheid commissaris
- rapportering door de erkende commissaris
- rapportering door de interne audit

Remuneratiecomité: (artikel 275 van Verordening 2015/35).

- advies over beloningsbeleid
- *advies over benoemingen directie en bestuurders*
- voorbereiden beloningsbeslissingen met impact op risicobeheer voor de leiding
- toezicht op beloning voor de onafhankelijke controlefuncties

Risicocomité:

- advies over huidige en toekomstige risicotolerantie en –strategie
- *monitoring van risicobeheer- en actuariële functie; de compliancefunctie kan impliciet ook rapporteren gezien het “reputatierisico” behoort tot de bevoegdheden van het risicocomité;*
- toezicht op tenuitvoerlegging

Verslaggeving

- Geregeld - Minstens 1x per jaar bij de jaarrekening - aan volledige raad van bestuur.

4. Directiecomité of effectieve leiding

4.1. Verplichting (art.45 en 46):

Alle verzekeringsondernemingen zijn verplicht om een directiecomité op te richten dat uit uitsluitend bestuurders is samengesteld (bij NV) of tenminste drie leden van de raad van bestuur (andere vennootschap/verenigingsvorm): de CRO-functie is als enige bij wet (art 56) vermeld en opgelegd, doch idealiter worden ook CEO - CRO – CFO als bestuurder-directeur aangesteld (volgens de memorie van toelichting en de circulaire).

De NBB kan de verzekeraar vrijstellen van een “directiecomité” (enkel bij niet-nv’s) maar dan moet een tweehoofdige effectieve leiding aangesteld worden, op grond van de omvang en het risicoprofiel. De zeer kleine verzekeraars dienen enkel effectieve leiders aan te stellen.

Het directiecomité van een niet-NV kan andere leden bevatten (art. 40). Voor deze leden gelden dezelfde bepalingen als voor de bestuurders voor wat betreft de vereisten inzake betrouwbaarheid en deskundigheid, beroepsverboden, uitoefening van externe functies, beschikbaarheid of leningen aan leiders. Het Reglement inzake externe functies van effectieve leiders stelt dat de onderneming interne regels bepaalt waarin voor de uitoefening van een externe functie door een effectieve leider toestemming vereist is van het directiecomité, en onder welke voorwaarden en beperkingen die toestemming wordt verleend (een dossier met de nodige informatie, invloed op de beschikbaarheid). In dit reglement wordt de “effectieve leider” gedefinieerd alsde een persoon die deelneemt aan de effectieve leiding van de instelling, te weten een lid van een directiecomité of een persoon van wie de functie hiërarchisch net onder een dergelijk comité ligt, en die in die hoedanigheid een rechtstreekse en doorslaggevende invloed uitoefent op het beheer van alle of bepaalde activiteiten van de instelling, met inbegrip van de leiders van bijkantoren in het buitenland.

4.2 Bevoegdheden: verzekeringsactiviteit en dagelijks bestuur

De raad van bestuur of de statuten organiseren de overdracht van alle bevoegdheden inzake de verzekeringsactiviteit, en de effectieve leiding. Dit omvat het dagelijks bestuur, maar ook vertegenwoordigingsrechten en het uitoefenen van beschikkingsdaden (*verkoop onroerende goederen bv.*)

Het directiecomité is een collegiaal orgaan, waarvan de werking voor NV's wordt geregeld in het Wetboek van Vennootschappen.

Het dagelijks bestuur ligt verplicht bij het directiecomité (art.45-4 en 80) en mag niet opgenomen worden door een niet-uitvoerende bestuurder. Het gaat daarbij in principe om de lopende zaken en de uitvoering van de beslissingen van de raad van bestuur. Om deze reden is het werken met een directiecomité met delegatie van de effectieve leiding te verkiezen. Het begrip "dagelijks bestuur" wordt niet gedefinieerd in het Wetboek van Vennootschappen. Het Hof van Cassatie heeft dit begrip herhaaldelijk omschreven als handelingen « die niet verder reiken dan de behoeften van het dagelijks leven van de vennootschap » of « die om reden zowel van het minder belang dat ze vertonen, als van de noodzakelijkheid een spoedige oplossing te treffen, de tussenkomst van de raad van bestuur niet rechtvaardigen ».

5. Onafhankelijke controlefuncties en hun taken

5.1. Verplichting en voorwaarden

Net als bij de bankenwet en vroegere circulaires worden onafhankelijke functies binnen de verzekeraar verplicht gesteld. De art.54 – 60 bevatten de benaming en bevoegdheden van de Interne audit, compliance, risicobeheer en actuariële functie.

Deze functies zijn tevens onderworpen aan de "Fit & Proper" toets door NBB, eventueel door FSMA. Voor elke functie dient de onderneming een charter uit te werken, door de raad van bestuur te laten goedkeuren, en aan de NBB te melden.

Elke controlefunctie rapporteert aan een lid van het directiecomité in wiens hoofde geen belangenconflict bestaat, en 1x/jaar rechtstreeks aan de raad van bestuur. De interneauditfunctie rapporteert tijdens het jaar via het auditcomité, de risicobeheerfunctie en actuariële functie aan het riskcomité, de compliancefunctie eventueel ook aan het riskcomité. De risicobeheerfunctie en de compliancefunctie dienen, zonder dit aan het directiecomité te moeten voorleggen, uit eigen beweging het wettelijk bestuursorgaan in te lichten en te waarschuwen indien specifieke risico-ontwikkelingen een negatieve invloed op de onderneming en haar reputatie zouden kunnen hebben.

De onafhankelijkheid van deze functies geldt ook ten aanzien van de bedrijfseenheden en de operationele functies. De raad moet oordelen over de verloning om de onafhankelijkheid te garanderen. De functionaris kan pas ontslagen worden na voorafgaande goedkeuring door de Raad van Bestuur en melding aan NBB.

"Maatregelen om blijvend te beschikken over deze functies" betekent niet noodzakelijk dat deze functies in dienstverband aangesteld moeten worden. In de Circulaires (van vroegere datum) zijn graduele vormen toegestaan, bij financiële groepen en kleine instellingen, doch steeds onder de verantwoordelijkheid van de effectieve leiding. In de nieuwe circulaire bepaalt art 5.1.3. : "De uitbesteding van een controlefunctie (zowel binnen als buiten de groep) moet overeenkomstig de uitbestedingsregels worden omkaderd; de onderneming wordt hierdoor echter niet vrijgesteld van de verplichting om een verantwoordelijke voor de uitbestede controlefunctie aan te stellen. Deze persoon moet binnen de onderneming worden aangeduid en over de voor die functie passende deskundigheid en professionele betrouwbaarheid beschikken, en dus voldoende kennis van en ervaring met de uitbestede functie hebben om de prestaties en resultaten van de dienstverlener op de proef te kunnen stellen."

5.2. Taken

De taken van de bestaande circulaires in hoofdlijnen zijn in de wet opgenomen, en er is een afzonderlijke wettelijke basis voor nieuwe reglementen.

De **compliancefunctie (art.55)** moet ervoor zorgen dat de onderneming regels inzake integriteit en gedrag die van toepassing zijn op die activiteit naleven, en de deugdelijkheid van maatregelen om non-compliance te vermijden toetsen. De compliancefunctie beoordeelt ook de mogelijke gevolgen van wijzigingen in het rechtskader voor de activiteiten van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming en identificeert en beoordeelt compliance risico's. Hij is tevens De

Circulaire van 2012-14 blijft van kracht. Ze laat een gedeeltelijke outsourcing toe in de Principes 12 – 14. De nieuwe circulaire bevat nog 2 nieuwe opdrachten: lijsten van de Solvabiliteits-beleidslijnen in de onderneming, en toezien op de samenhang van de verplichte rapporteringen aan de NBB (in samenwerking met de risicobeheerfunctie maar inzonderheid qua de governanceregels).

De **risicobeheerfunctie** waakt over het risicobeheersysteem. Art. 56 § 3 bepaalt dat het hoofd van de risicobeheerfunctie een lid van het Directiecomité (CRO) is, en dit is zijn/haar enige verantwoordelijkheidsdomein. Uitzonderlijk kan een senior manager (N-1) worden aangesteld mits akkoord NBB; er kan in hoofde van dit personeelslid geen cumul zijn met de verantwoordelijkheid voor andere onafhankelijke controlefuncties. De Circulaire 2016-31 werkt nieuwe regels uit in punten 1.3.3 en 5.2 conform de Solvency II richtlijn en de nadruk hierin op deze functie.

Het risicobeheer bestaat uit strategieën, processen en rapporteringsprocedures die nodig zijn om op individueel en geaggregeerd niveau de risico's waaraan de onderneming blootstaat, alsook de onderlinge afhankelijkheid ertussen te onderkennen, te meten, te bewaken, te beheren en te rapporteren. Het risicobeheersysteem dient doeltreffend en goed geïntegreerd te zijn in de organisatiestructuur en de besluitvormingsprocedures van de verzekeringsonderneming en wordt op passende wijze in acht genomen door de directie en het senior management.

De **interneauditfunctie** bezorgt aan het wettelijk bestuursorgaan en aan het directiecomité een onafhankelijke beoordeling van de kwaliteit en de doeltreffendheid van de interne controle, het risicobeheer en het governancestelsel van de onderneming. De Circulaire 2015-21 (blijft in voege) bepaalt in artikel 19 dat de verzekeringsonderneming de functie niet in zijn geheel kan uitbesteden, en permanent over een passende interne audit beschikken, doch nauwkeurig omschreven activiteiten kunnen uitbesteed worden. Daarenboven kan op basis van de evenredigheidsbeginsel een cumul met een andere functie gebeuren behalve een andere controlefunctie. Artikel 20 laat de kleine verzekeraars toe de interneaudit door de raad van bestuur op te nemen.

De **actuariële functie** heeft de volgende taken volgens Wet art.59 en de circulaire nr.5.3.1:

- 1° coördineren van de berekening van de technische voorzieningen;
- 2° ervoor zorgen dat de methodologieën, onderliggende modellen en hypothesen die gehanteerd worden voor de berekening van de technische voorzieningen adequaat zijn;
- 3° beoordelen van de toereikendheid en de kwaliteit van de gegevens die gebruikt worden bij de berekening van de technische voorzieningen;
- 4° toetsen van de beste schattingen aan de ervaring;
- 5° informatie verstrekken aan de raad van bestuur en aan het directiecomité over de betrouwbaarheid en geschiktheid van de berekening van de technische voorzieningen;
- 6° toezien op de berekening van de technische voorzieningen;
- 7° advies uitbrengen over het algemeen onderschrijvingsbeleid;
- 8° advies uitbrengen over de geschiktheid van de herverzekeringsregelingen;
- 9° ertoe bijdragen dat het risicobeheersysteem doeltreffend wordt toegepast, in het bijzonder wat betreft de risicomodellering die ten grondslag ligt aan de berekening van de kapitaalvereisten en de beoordeling ervan in de ORSA;
- 10° advies uitbrengen over het winstdelings- en restornobeleid evenals over de naleving van de regelgeving ter zake;
- 11° toezicht op de Overgangsmaatregelen van de Solvabiliteit II wet (art.668 en 669).

De functie heeft ook 2 verplichtingen ten aanzien van de Jaarrekening; nazicht op de conformiteit van de technische voorzieningen met het Kb op de jaarrekening, en de berekening van de knipperlichtreserve bij de Levensverzekeraars.

De Circulaire vereist dat de actuariële functie op een zodanige wijze wordt ingericht dat belangenconflicten worden vermeden. Bijgevolg is de verantwoordelijkheid voor deze functie binnen dezelfde onderneming onvereenigbaar met onder meer de functie van lid van de effectieve leiding of bestuurder; de functie van erkend commissaris; of de interneauditfunctie of de compliancefunctie.

De wet maakt het mogelijk - met akkoord van de NBB - dat de CRO de compliance officer en de actuariële functie aanstuurt, zowel operationeel als louter hiërarchisch, mits de functies los van elkaar worden uitgeoefend en er zich geen belangenconflicten kunnen stellen. Er is evenwel een absoluut verbod tot het aansturen van de interneauditfunctie. Deze afwijking, moet door NBB worden goedgekeurd, zodra de balans > 3 miljard €.